

احکام فقہی

شیر
www.ketab.ir
سور

سید اخلاق یحیائی شیرآباد

- سرشناسه : یحیایی شیرآباد، سیداخلاق، ۱۳۴۹ -
- عنوان و نام پدیدآور : احکام فقهی شنود/ سیداخلاق یحیائی شیرآباد؛ ویراستار مهدی محقق.
- مشخصات نشر : قم: کشف الغطاء، ۱۴۰۱.
- مشخصات ظاهری : ۳۴۷ ص.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۵۲-۶۶-۷
- وضعیت فهرست نویسی : فیا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۴۷-۳۲۷.
- موضوع : استراق سمع (فقه)
- Eavesdropping (Islamic law)*
- استراق سمع
- Eavesdropping
- حریم شخصی (فقه)
- Privacy (Islamic law)*
- رده بندی کنگره : BP۱۹۸/۶
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۳۷۹
- شماره کتابشناسی ملی : ۹۰۵۶۸۶۰
- اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیا

اشارات کتاب

احکام فقهی شنود

- مؤلف: سید اخلاق یحیائی شیر آباد
- ویراستار: مهدی محقق
- ناشر: انتشارات کشف الغطاء
- نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱
- شمارگان: ۲۰۰ نسخه
- چاپ: سبجان
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۵۲-۶۶-۷

قم/خیابان ارم/باساز قدس/ طبقه دوم/ پلاک ۱۸۵ / دفتر انتشارات کشف الغطاء

تلفن: ۳۷۷۴۹۰۵۰ همراه: ۰۹۱۲۲۵۳۴۶۷۲

فهرست مطالب

۱۵	چکیده.....
۱۷	مباحث مقدماتی.....
۱۹	مباحث مقدماتی.....
۱۹	بیان مسئله و تعیین قلمرو آن.....
۲۱	سؤالات پژوهش.....
۲۱	فرضیه‌های پژوهش.....
۲۱	ضرورت پژوهش.....
۲۳	هدف پژوهش.....
۲۳	پیشینه پژوهش.....
۲۴	کتاب‌ها.....
۲۸	کتابهای فقهی - حقوقی.....
۲۹	پایان‌نامه‌ها و رساله‌های علمی.....
۳۰	مقالات.....
۳۲	نوآوری این تحقیق.....
۳۳	روش تحقیق.....

۳۳..... کاربرد نتایج تحقیق

۳۴..... سامان دهی پژوهش

۳۵..... بخش اول

۳۵..... مفاهیم و کلیات

۳۷..... فصل اول: مفهوم شناسی

۳۷..... گفتار اول: مفهوم شنود (استراق سمع) در لغت و اصطلاح

۳۷..... الف) مفهوم لغوی شنود (استراق سمع)

۴۷..... گفتار دوم: مفهوم اصطلاحی شنود (استراق سمع)

۴۸..... ۱. مفهوم فقهی شنود

۵۰..... ۲. مفهوم حقوقی شنود

۵۷..... ۳. مفهوم امنیتی شنود

۵۹..... گفتار سوم: مفهوم فقه

۵۹..... الف. مفهوم لغوی فقه

۶۸..... ب. مفهوم اصطلاحی فقه

۷۰..... ۱. تعریف فقه به معنی احکام شرعیه عملیه

۷۵..... ۲. تعریف فقه به معنی علم به احکام شرعیه عملیه

۷۹..... نتیجه گیری

۸۰..... گفتار چهارم: مفهوم حریم خصوصی در لغت و اصطلاح

۸۰..... ۱. مفهوم لغوی حریم خصوصی

۸۳..... نتیجه گیری

۸۳..... ۲. مفهوم اصطلاحی حریم خصوصی

۸۴..... ۳. مفهوم فقهی حریم خصوصی

نتیجه گیری.....	۸۹
۴. مفهوم حقوقی حریم خصوصی.....	۹۰
گفتار پنجم: مفهوم حکم.....	۹۳
۱. مفهوم لغوی حکم.....	۹۳
۲. مفهوم اصطلاحی حکم.....	۹۵
۳. مفهوم فقهی حکم.....	۹۵
۴. مفهوم حقوقی حکم.....	۱۰۵
۵. تقسیمات حکم.....	۱۰۶
فصل دوم: کلیات.....	۱۱۱
گفتار اول: ضرورت شنود.....	۱۱۱
گفتار دوم: تاریخچه شنود.....	۱۱۳
نمونه کار بست قدیم پدیده شنود.....	۱۱۴
نمونه کار بست جدید پدیده شنود.....	۱۱۷
گفتار سوم: اهداف شنود.....	۱۱۸
گفتار چهارم: ارکان شنود.....	۱۲۱
احکام و آثار فقهی مترتب بر ارکان و ابزار شنود.....	۱۲۲
گفتار پنجم: انواع شنود.....	۱۲۷
بخش دوم.....	۱۳۱
حکم اولی شنود.....	۱۳۱
فصل اول: حکم اولی شنود در اندیشه فقهی شیعه.....	۱۳۵
مبحث اول: دیدگاهها.....	۱۳۶

گفتار اول: بررسی رابطه شنود و تجسس ۱۳۶

گفتار دوم: حکم اولی تجسس در اندیشه فقهی امامیه ۱۳۸

۱. باب طهارت ۱۳۹

۲. باب صلات ۱۴۰

۳. مکاسب محرمة ۱۴۲

۴. باب شهادات ۱۴۵

۵. باب الجهاد ۱۴۷

۶. باب شهادات ۱۴۸

۷. باب النکاح ۱۵۱

۸. باب حدود ۱۵۳

بحث و جمع بندی ۱۵۴

گفتار سوم: ماهیت حکم تجسس ۱۵۶

نگرش نخست ۱۵۶

نگرش دوم ۱۵۸

نقد و نظر ۱۵۹

گفتار چهارم: نگاه انتقادی به روال بحث ۱۶۰

فصل دوم: مبانی فقهی حکم اولی شنود ۱۶۱

گفتار اول: مبانی قرآنی حکم شنود ۱۶۲

آیه دوازدهم سوره حجرات ۱۶۳

آیه نوزدهم سوره نور ۱۷۱

مبنای قرآنی ۱۷۹

مبنای روایی ۱۸۰

بحث و جمع بندی ۱۸۴

گفتار دوم: مبانی روایی حکم شنود ۱۸۵

چکیده

کتاب حاضر، در جستجوی یافتن پاسخ این پرسش است که «احکام فقهی شنود از منظر اندیشه فقهی شیعه» چیست؛ این مهم با بهره‌گیری از روش کهن اجتهادی مرسوم در حوزه‌های علمیه شیعه به ثمر رسیده است. رویکرد اتخاذ شده در این کتاب، بیشتر روش تحلیلی توصیفی می‌باشد. نتیجه حاصل از این تحقیق، نشان می‌دهد که مفهوم شنود در برداشت عرف و تلقی رایج اندیشه فقهی شیعه به شدت با مفهوم تجسّس درهم تنیده است به گونه‌ای که اطلاق هر کدام مفهوم دیگری را در ذهن تداعی می‌کند. از همین رو، شنود؛ علی‌رغم اهمیت فزاینده‌اش در دنیای امروزی، هرگز توجه اندیشمندان فقه را به عنوان موضوع مستقل به خود معطوف نداشته است و همچنان مطالعه آن به سبک و سیاق گذشته در جریان می‌باشد. بر اساس این تلقی، شنود در اندیشه فقهی شیعه مفهوم، مبادی و مبانی متمایز از تجسّس ندارد. در اندیشه فقهی شیعه غالباً به تبیین حکم فقهی اولی آن به عنوان گونه‌ای از تجسّس بسنده شده و به حکم فقهی آن از نگاه عناوین ثانوی فقهی پرداخته نشده است.